

Ključna kompetenca samoiniciativnost in podjetnost

Sedma ključna kompetenca samoiniciativnost in podjetnost (angl. »sense of initiative and entrepreneurship«) je opredeljena kot »...*sposobnost posameznika za uresničevanje svojih zamisli*«, vključuje pa »...*ustvarjalnost, inovativnost in sprejemanje tveganj ter sposobnost načrtovanja in vodenja projektov za doseganje ciljev*«. Ta sposobnost je v pomoč posameznikom, ne le v njihovem vsakdanjem življenju in v družbi, ampak tudi na delovnem mestu pri razumevanju ozadja njihovega dela in izkoriščanju priložnosti, je pa tudi podlaga za bolj posebne spretnosti in znanja, ki ga potrebujejo tisti, ki ustanovljajo socialne ali gospodarske dejavnosti ali k temu prispevajo. Vanjo je vključena tudi zavest o etičnih vrednotah in bi morala spodbujati dobro upravljanje.

Bistvena znanja, spretnosti in odnosi, ki so povezani s to kompetenco, vključujejo sposobnost ugotavljanja razpoložljivih priložnosti za zasebne, poklicne in/ali poslovne dejavnosti (na primer široko poznavanje gospodarstva ter priložnosti in izzivov, s katerimi se sooča delodajalec ali organizacija). Posamezniki se morajo zavedati tudi etičnega položaja podjetij in tega, kako lahko podjetja s pošteno trgovino ali socialnim vodenjem dajejo zgled v družbi.

Znanja v okviru te kompetence se nanašajo na proaktivno vodenje projektov (vključno z znanjem, kot so sposobnost načrtovanja, organizacije, vodenja in delegiranja, analiziranja, sporazumevanja, načrtovanja projekta, ovrednotenja in zapisovanja), učinkovito zastopanje in pogajanje ter sposobnost za delo posameznika in skupinsko v timih. Bistvena je sposobnost presojeti lastne prednosti in pomanjkljivosti ter sposobnost oceniti in po potrebi sprejemati tveganja. Podjetniški odnos označuje dajanje pobud, proaktivnost, neodvisnost in inovativnost v zasebnem in socialnem življenju, kakor tudi v službi. Vključuje tudi motivacijo in odločenost za doseganje ciljev, osebnih ali takih, ki so skupni s cilji drugih, vključno na delu. (Ur. List EU, 2006/962/ES, L 394/17-18).

Za razumevanje vsebine sedme kompetence je pomembno je razlikovanje med besedama podjetnost in podjetništvo, ki sta obe prevod angleške besede »entrepreneurship«. Podjetništvo v strokovnih krogih razumemo predvsem kot ustvarjanje nove vrednosti, ki je posledica načrtovanih dejavnosti posameznika (podjetnika) ali podjetniškega tima, ki gredo od prepoznavanja tržne priložnosti prek organiziranja in vključevanja potrebnih sredstev do realizacije poslovne priložnosti (Bygrave, 1994). Podjetnost pa je v SSKJ definirana kot človekova sposobnost in se ne povezuje nujno z vodenjem podjetja. Angleška verzija evropskega dokumenta uporablja za sedmo kompetenco izraz »sense of entrepreneurship«, s čimer se poudarja, da ta kompetenca ni vezana samo na podjetništvo v ožjem smislu, ampak na celotno gospodarsko okolje in tudi na socialno področje. Že dolgo namreč vemo, da se zaradi vse večje negotovosti in kompleksnosti poslovnega okolja pomen podjetništva povečuje in se krepi zavedanje po nujnosti podjetniškega odzivanja v vseh okoljih. (Gibb in, Cotton, 1998).